

מערך סדנא

קשר מבוגר מתבגר

יעדים

1. מטרות:

- הנחת היסוד היא שקשר משמעותי הוא לב ליבו של התהליך החינוכי ובמיטבו הוא מאפשר למחנך לתווך עבור החניך את מציאות החיים החינוכית בקהילת החינוך בשפתו הפנימית.
- קשר משמעותי של מבוגר ומתבגר יהיה קשר שהוא מעבר להקשר, כלומר ימשיך להתקיים בתוך החניך גם במקרים בהם הקשר הממשי שלו עם המחנך ניתק.
- קשר משמעותי צריך לכלול מספר מרכיבים: קשר ורבאלי, קשר של עשייה משותפת, איכות הקשר – היכרות עם העולם הפנימי של החניך ומציאות חייו מחוץ לקהילת החינוך. המחנך בקשר המשמעותי הוא מבוגר תלת מימדי, אותנטי ולא פלקטי.
- משימת המחנך - ליזום פעולות ולנצל הזדמנויות לטובת קיומו, העמקתו ושימורו של קשר משמעותי.
- אסור שיהיה חניך בקהילת החינוך שאין לו קשר משמעותי עם אחד מאנשי הצוות החינוכי.

2. ההישגים הנדרשים:

- המחנכים יבחנו את משמעות הקשר מתבגר-מבוגר עבור החניכים ועבור עצמם.
- המחנכים יבינו את חשיבות מציאת הזדמנויות בזמן ובמקום לשיחות אישיות.
- המחנכים ימפו את מידת הקשר המשמעותי שלהם עם חניכים קבוצתם.
- המחנכים יתנסו בקיום שיחות אישיות ויקבלו משוב.

3. ציוד נדרש:

- ישנו קובץ מלווה לסדנא זו.

מתווה

שלב א': פתיחה (7 דקות)

אפשרות לסבב: חשבו על קשר משמעותי עם מבוגר שהיה לכם כשהייתם בני נוער. מה היה בו שהפך אותו למשמעותי? מה הוא "נתן" לכם? מה ממנו נשאר בכם כמבוגרים?

שלב ב': לימוד (10 דקות)

עמ' 2- "בונה ארמונות בכפית"

הטקסט מתאר את תהליך בניית הקשר. מומלץ לבקש מאחד המשתתפים לקרוא בכל פעם קטע אחד, ולהסביר את השלב בבניית הקשר המתאים לו.

עמ' 3- "אלגנטיות של קיפוד"

לבקש מאחד המשתתפים לקרוא את הטקסט ולפתוח את השאלה לדיון בקצרה.
(המטרה של שלב זה היא רק ל"חמם" את המשתתפים)

שלב ג': מיפוי (15 דקות)

עמ' 4- מיפוי אישי

יש לבקש מהמשתתפים למפות באופן אישי את מידת הקשר שלהם עם החניכים.

עמ' 5- מיפוי קבוצתי

יש לבקש מהמשתתפים למפות יחדיו את המצב בקבוצתם עפ"י ההוראות.

שלב ד': לימוד (15 דקות)

עמ' 7- מרכיבי השד"ה

עוברים ביחד על מרכיבי השדה. נותנים למשתתפים אפשרות להוסיף נקודות נוספות.

שלב ד': סימולציה (45 דקות)

נחלק את הקבוצה לצוותי שכבה, כל תת קבוצה מקבלת 2 תיאורי מקרה.
על הקבוצה לבחור שני משתתפים ראשונים לשחק את הסימולציה עפ"י תיאורי המקרה. מבקשים מהאחרים למשב את המשתתפים בדפי המישוב (עמ' 8). במהלך הסימולציה מחליפים את המשתתפים. בכל "החלפה", מבקשים מהמחנך בתיאור המקרה, לחתור או לכוון לכיוון מסוים בשיחה, עפ"י השלבים הבאים:
השלב הראשון - פתיחת השיחה, בירור מצבו של החניך ומקומו.
השלב השני - משימתך היא לעודד את החניך להאמין ששניכם באותו הצד ושההצלחה שלו היא משימה משותפת לשניכם.
השלב השלישי - החלטת השיחה היא הזדמנות בשבילך לחזק את הקשר האישי עם החניך/כה.

תיאור מקרה

את מדריכה של קבוצה בכפר נוער / בית ספר.
אורי, חניך חדש שהצטרף בתחילת השנה לקבוצה, לא ממש מגיע לפעילויות הקבוצתיות.
גם מבחינה התנהגותית הוא לא "כוכב גדול", הוא נוהג לעיתים לקלל, להתחצף, ולאחרונה
אף היה מעורב במקרה של אלימות ואכזחה.
בישיבת הצוות האחרונה הוחלט שאת צריכה לערוך עימו שיחה אישית.

תיאור מקרה

אתה אורי, חניך חדש בכפר שהצטרף בתחילת השנה לקבוצת י"א, לאחר שסולק מביה"ס
האחרון בו למד. עוד לא ממש התחברת לחברים בקבוצה, וקשה לך מאד להתרגל לכללים
ולחוקים בכפר (מה, צריך לקום כל בוקר (!?!)). לאחרונה הסתבכת עם חניכים מי"ב
והמדריכה ה"חופרת" שלך ביקשה לשוחח איתך.

השבוע הברזת משני שיעורים רצופים בספרות, ממילא זה מקצוע מיותר ונמאס לך לשבת
ולשמוע את המורה חופרת.

תיאור מקרה

אתה מחנך מצוות ביה"ס ומלמד גם מתמטיקה.
אנסטסיה, תלמידה בכיתה, כל הזמן מפריעה למהלך השיעור – מדברת בצעקות עם
החברות שיושבות בקצה השני של הכיתה, שולחת הודעות SMS והתגובה הקבועה שלה
להערות שלך היא "מה זה משנה? במילא לא תהיה לי תעודת בגרות".

תיאור מקרה

את אנסטסיה, תלמידת כיתה י'.
קשה לך בלימודים והכי קשה לך בשיעורי מתמטיקה. את נשאת בשיעורים, כדי שלא
יענישו אותך על הברזות, אבל מתעסקת בדברים אחרים כדי להעביר את הזמן – הודעות
SMS לחברים מהבית ושיחות עם החברות בקצה השני שלה הכיתה. כשהמורה מעיר לך על
זה בשיעורים את עונה לו בכנות שממילא לא תהיה לך תעודת בגרות, אז מה זה משנה??